

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

EEN EENHOORN IN JE TUIN

Symbolisch toneelspel voor de jeugd

door

1880
Joris Denoo

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1996
Nr. 2350

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *EEN EENHOORN IN JE TUIN* op te voeren moet de naam van auteur *JORIS DENOO* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1996/0220/050
ISBN- 978- 90-385-04599

© 1996 Toneelfonds J. Janssens/Joris Denoo
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

SCHEMA

I	Huis en tuin	Opoe, Jelle
II	Aan de pool	3 poolreizigers
III	In de woestijn	Lawrence van Arabië
IV	Huis en tuin	Opoe, Jelle
V	In de wolken	Baron von M.
VI	In de klas	Meester Brekebeen
VII	Huis en tuin	Opoe, Jelle
VIII	Op de grond	Speelplaats-bende
IX	Op een eiland	Robin
X	Huis en tuin	Iedereen

II, III : aarde, lucht, water, vuur

V, VI : leugen, fantasie, waar, echt

VIII, IX : massaal, lawaai, alleen, stil

I, IV, VII, X : 'Il faut cultiver son jardin', Voltaire in: 'Candide'.

Een eenhoorn in je tuin is een stuk voor alle jeugdige leeftijden. Het gaat over verbeelding en fantasie. En hoe je daar mee omgaat.

De eenhoorn, hét typische en mythische voorbeeld van de onzichtbaar zwervende, ietwat droevige eenzaat, was enkel te vangen door maagden. Niemand ontmoette hem ooit echt. In dit stuk is hij enkel te zien door Jelle, een dertienjarige jongen. Diens verbeelding wordt niet gedwarsboomd door fotokopieuze ingrepen van de werkelijkheid, blinde vlekken of collectief boegeroep.

Want 'waar' is niet gelijk aan 'echt gebeurd'.

En 'zien' is 'geloven', maar wélk 'zien'?

Een eenhoorn in je tuin is een symbolisch stuk dat zich op een eenvoudig, zeer concreet niveau afspeelt. Het is tevens zélf een oefening in verband met ingebeeldde ruimte: in het kleinste hokje worden de grootste dromen waar, in de doka van je hoofd ontwikkel je de boeiendste films, in je gedachten onderneem je de interessantste reizen.

De eenhoorn bestaat dus wel degelijk, en wel in je eigen tuin. Je moet er enkel het goeie hoofd en de juiste leeftijd voor hebben. En een portie bloemen.

PERSONAGES

Jelle (13 jaar)

Opoë

3 poolreizigers

Lawrence van Arabië

Baron von M.

Meester Brekebeen

Speelplaats-bende

Robin

(Kleinschalig opoe-interieurtje: sofa, kachel, tafel, stoelen, klok. Koffie plus koekjes op tafel. Daarnaast tuintje met tulpen. In de tuin ouderwets WC-hok met hart in de deur.

Begin: Opoe in huis aan tafel. In het WC-hok enig bekend gestommel. Glimpen van een jongenshoofd door het hart. Geluid van spoelbak. Dan stil. Onmiddellijk daarna passeert een vormloos dier onder een wit laken. Het vreet de tulpen uit de tuin op en verdwijnt weer. Jongensgezicht gluurt nieuwsgierig door het hart naar buiten. Hierna horen we (microfonisch versterkt) het volgende gedicht.)

Een eenhoorn in mijn tuin

Toen ik mijzelf om mijn tuin eens leidde,
zag ik dat de eenhoorn al mijn tulpen opgevreten had.
Dat hij dit af en toe eens deed,
en daarna weer doodgewoon verdween,
heb ik altijd al geweten.
De eenhoorn moet dus wel degelijk bestaan,
daar hij door mijn tuintje is gegaan,
en geen enkele tulp heeft laten staan.
Het is alleen maar jammer
dat ik hem nooit eens rustig kan gadeslaan.

(Gevolg: boe-geroep en gefluit van kinderen. Slotscène idem, maar dan eindigend op hoera-geroep en applaus van kinderen.)

(Jelle, dertien, smakt de wc-deur dicht en holt naar binnen. Opoe schrikt op uit gepeins.)

JELLE : Opoe! Opoe! Hij wàs er weer! Ik heb hem écht gezien! Of toch... een flink stuk ervan. En hij heeft weer àl je mooie tulpen opgegeten!!

OPOE : Zeker weten Jelle? Aha, eindelijk weer! Ik begon me potverdrie al zorgen te maken. Of de kippen tanden hebben, weten we niet met zekerheid. Maar de een-

hoorn... tja, twee plus twee is ook vier hè. Zeg, dat moet je alleszins aan je pa en je ma vertellen als ze uit Alaska terugkomen.

JELLE : Maar die geloven me nooit. In geen honderd jaar!

OPOE : Altijd hetzelfde liedje! Vroeger geloofden ze me ook nooit. Ach, die reis naar Alaska zal ze misschien deugd doen. Het vriest er dat de thermometers kraken. En ze moesten er eens uit zijn.

JELLE : Makkelijk praten! Heb jij de eenhoorn eigenlijk al eens gezien, opoe? Kijk: àl je mooie tulpen zijn verdwenen. Foetsjie! Opgevreten! Je tuintje is weer kaalgeplukt.

OPOE : Wel, dat is dan de tweede keer al deze maand. Een succes, Jelle! Zie je wel dat hij bestaat?! Je moet er enkel maar in geloven. Durven te geloven.

JELLE : *(door het venster glurend)* De eenhoorn... hij bestàt dus werkelijk! Welhebjevanje...

OPOE : Natuurlijk! Je twijfelt toch niet? En zul je 't je vrienden vertellen?

JELLE : Pff... die hebben pudding in hun kop. Ik heb het al drie of vier keer geprobeerd. Ze geloven me ook niet. Heb je dat lawaai gehoord daarnet? Dat boe-geroep? Ze lachen me vierkant uit. Die... die etterbakjes.

OPOE : Oh, wacht maar tot ze de eenhoorn zélf eens gezien hebben. Zo gaat dat in de wereld hè. Zien is geloven. Maar elk verhaal is wààr. Voor wie luistert tenminste. Onthou dat goed, Jelle. Het gaat 'm vooral om die twee roze schelpen aan weerskanten van je kop, weetjewel. En die twee kijkgaten links en rechts van je neus. En je hart. Luister en kijk ook met je hart. Want dat... dat is je derde oog en oor!

JELLE : Jaja, opoe... maar zwijg me over kinderen.

OPOE : Geloven ze je écht niet? Ach, trek het je niet aan. Het zal de leeftijd wezen.

JELLE : *(Schudt het hoofd en gaat weer aan tafel zitten.)*

OPOE : En dan... dan lijden ze volgens mij aan bijgeloof. Wie niets gelooft, is bijgelovig. Zo zit dat. Wil je een voorbeeld? Kijk: hamburgers zijn van oud papier en afgedragen kleren gemaakt. Zeker weten hoor. Ik heb het in de krant gelezen. Huiswerk rekenen en onderbroeken, bäh!!! Wist je dat? Nee hé?! Wel, de hamburger-kinderen geloven dan dat ze vleeseters zijn. Haha!! *(Windt zich op)* De steenezels! Ze geloven de waarheid niet en denken dat ze vlees eten! En... en... het is MIJN tuintje. Het zijn MIJN tulpen. Het WAREN mijn tulpen potverdrie. Het is MIJN wc. Met een Groot hart erin. Wie erdoor kijkt, ziet. ZIET! En... en

het is ONZE eenhoorn. Potverdrie! Wat zeg je dààrvan? Hé?! Ik... Wij kunnen het toch best weten!

JELLE : Zeker weten, opoe. Maar vind je 't niet jammer van al je mooie tulpen? Een ietsepietsie maar?

OPOE : Ach Jelle, overmorgen staat er weer een kei-prachtig pelotonnetje tulpen in mijn tuin. Je gelooft je eigen ogen niet. Euh... zeg ik dat goed: kei-prachtig? Is dat het nieuwe, toffe woord voor...

JELLE : Kei-goed gezegd, opoe. Op die verse tulpen komt onze eenhoorn wis en drie weer af!

OPOE : Wis en drie, potverdrie. Nog een dubbele portie inktzwart vuurwater, dappere krijger met het derde oog?

JELLE : Graag, Gerimpeld Opperhoofd.

OPOE : En een flinke hap gemalen havikshart?

JELLE : Mm... lekker! Daar knapt een mens helemaal van op. (*Opoe schenkt koffie in en opent een doos koekjes.*) Opoe... hoe smaken tulpen eigenlijk? Weet jij dat?

OPOE : (*denkt even na*) Ahum ahum... euh... tulps!

JELLE : Tulps!?! Hahaha!

OPOE : Jaja! Tulps: een wolkje ochtenddauw, een vleugje zonneparfum, een scheutje poezepis, dit alles gehutseld door een windvlaag uit het zuidoosten. Begrijp je?

JELLE : Euh... ik probeer, opoe. De eenhoorn is wel kieskeurig hè?

OPOE : Zo kies als keurig maar kan zijn. Een typische planteneter, als je 't mij vraagt. Maar van pissebedden krijgt hij buikpijn.

JELLE : Nu ligt hij ergens zijn tulpen te herkauwen.

OPOE : Ik ben echt benieuwd wanneer hij nog eens langskomt. We hebben alle geluk van de wereld dat we hem af en toe eens zien. Hèhè, ik voel me net uitverkoren. Zeg, weet je dat er veel mensen zijn die... zw... zw... zw... (*Opoe buigt zich naar Jelle toe; dialoog gaat in gefluister over. Lichten dimmen. Duister.*)

II

(Enkel het WC-hok: van binnen uit gezien, groot. Pot en spoelmechanisme vooraan in linkerhoek. Het hart bevindt zich in de deur achteraan op het podium. Jelle komt binnen en plast. Als hij aan spoelketting trekt, begint het overal slierten WC-papier te regenen. Ietwat verbaasd kijkt hij om. Hij is in een andere wereld beland.

Aan de wand naast de deur (naast het kijkhart) hangt hij een wereldkaart op. Hij trekt een poolplunje aan en installeert in de neerdwarrelende sliertensneeuw een gasvuurtje en vier klapstoeltjes. Via de WC-deur verschijnen drie poolreizigers. Twee ervan gaan even plassen. Allen komen dan rond het vuurtje zitten. Gefluit van de wind.)

POOLREIZIGERS : Dag Jelle! Ha die Jelle! Alles kits, kerel? Ook achter de rits? Hahaha!

JELLE : Hallo Erik! Dag Lisa! Welkom Björn!

BJORN : Brr... het is beestig koud daarbuiten. Even de handen en de oren warmen. Brr... mijn tong schaatst over mijn tanden. Ik zou best wel een cognacje lusten. Die wind maakt me gek. Het tocht in mijn kop.

LISA : Ja, het is wel min veertig graden denk ik. Echt geen weer om een mens door te jagen. Mijn tenen vriezen aan elkaar. Heb je nog een scheut whisky, wereldreiziger?

JELLE : *(Plant fles en glazen op tafeltje bij gasvuurtje.)* Help uzelf, moedige poolverkenner. Dit spul verwarmt het hart en spoelt de lever en de nieren in een warm bad.

ERIK : Oh... oh... formidabel. Dat loopt recht naar mijn tenen. Mijn hart begint al als een kachtje in mijn borstkas te snorren. Euh... Jelle, even terzake nu: heb je die fameuze eenhoorn nog gezien de laatste tijd? We vonden sporen in de sneeuw. Onze expeditie is niet echt geslaagd als we de eenhoorn niet ontdekt hebben. Eén glimp zou volstaan, nietwaar vrienden? We moeten namelijk verslag uitbrengen bij het Bureau van Onzekerheden.

BJORN : Ja, die sporen leken precies op de hoeven van een voorhistorisch paard. Hij heeft ongeveer drie dagen voorsprong, schat ik. En hij moet behoorlijk veel wegen.

JELLE : De eenhoorn heeft weer eens al de tulpen in opoes tuin opgegeten. Klaarblijkelijk is hij een drukke planteneter. Maar ik kom altijd te laat om hem eens een aai te

geven. Hij duikt af en toe op, en hij laat inderdaad diepe sporen na. Als hij hier weer is gepasseerd, lijkt het er op alsof de mollen weer een grandioze fuif hebben gebouwd.

ERIK : Ahum hm hm. Wij hebben hem nog nooit gezien. Alleen stoten we ook af en toe op zijn sporen in de sneeuw. We volgen hem eigenlijk al anderhalve maand in dit ijzige gebied. Zou hij een pels dragen? Een dikke vacht? Kan hij... kan hij in een luchtballon?? Zwerft hij niet het liefst in de wouden van Oud-Engeland rond? Enne... als die opoe van je nu eens rozen in haar tuin plantte? Hé?! Met van die scherpe doornen eraan? Hé?! Dan gaat zijn pad over rozen, hahaha! Hulp! Ik lach me een tulp.!!

LISA : Schei uit, Erik. Ja, hoe ziet hij er eigenlijk uit, Jelle? Jij hebt toch al een glimp van hem opgevangen hè? Door dat hart daar?

BJORN : Ja, beschrijf eens hoe hij er uitziet?

JELLE : Euh... beste poolreizigers: ik zie de eenhoorn nooit echt helemaal, begrijpen jullie? (*Wijst naar het hart in de deur*) Telkens ik hier binnen ben, enne... tja, je weet wel... (*Gegrinnik van de drie anderen.*)

ERIK : ... telkens als je met je sproeiertje komt, hihhi...

JELLE : ... dan spring ik dus vlug op om door het hart in de deur te gluren. Als ik op mijn tenen sta, vang ik soms een glimp van de eenhoorn op. Maar ik zie hem natuurlijk altijd in de vorm van een hart. Snappen jullie dat? En in mijn hoofd... telkens krijg ik dan een gedicht in mijn hoofd, zomaar cadeau, altijd hetzelfde. Willen jullie het horen?

LISA : Jazeker!

ERIK : Graag hoor.

BJORN : Wij zijn één en al oor.

(Jelle draagt het gedicht 'Een eenhoorn in mijn tuin' voor.)

POOLREIZIGERS : (*applaus*) Pico bello! Kei-prachtig!! Beestig-tof!!

JELLE : Euh... alleen mijn opoe gelooft me. Ze gelooft ook heel sterk in zichzelf. De anderen, tja, die... die lachen me vierkant uit. Dat hoor ik dan ook, allemaal in mijn hoofd: boe-geroep en gefluit.

ERIK : Maar wat voor geluid maakt de eenhoorn zelf, Jelle? Misschien kunnen we hem zo op het spoor komen.

JELLE : Dat is verdraaid moeilijk om uit te leggen. Eerst hoor ik het knappen van de tulpen. Dan doe ik natuurlijk heel vlug mijn euh... mijn rits dicht. Soms boert de eenhoorn keihard. Beestig hard hoor. Je schrikt je een bult. Soms hinnikt hij.

LISA : Hinniken?

JELLE : Jazeker. Als een paard. En uit zijn buik komt gerommel als uit de gapende mond van een vulkaan... of als het gegrom van wel honderd honden. Ja. En... en... ik denk dat hij wit is, hagelwit, met een parse kop. Maar alles moet altijd zo vlug gaan. Hij verrast me telkens weer.

BJORN : En de hoorn?

JELLE : Jaja: op de kop natuurlijk.

BJORN : Je weet dus niet zeker hoe hij er uitziet?

JELLE : Hij is zo groot dat ik... tja, het is een beetje gek om te zeggen: hij heeft bij mij altijd de vorm van een hart hè. Want ik zie hem enkel en alleen door dat hartje in de deur daar; waarlangs jullie naar binnen zijn gekomen. Euh... begrijp je dat? Ben ik duidelijk? Hallo! Kom ik door?

ERIK : Alle begrip, Jelle! Je komt door hoor. Poolreizigers als wij zijn het gewend te leven met schimmen en spoken. Onze wereld is wit, witter, witst. Probeer dàr maar eens je weg in terug te vinden. Zo, jij bent dus niet snel genoeg om de deur open te gooien en het beest te verrassen?

LISA : Hela hela, een beetje meer eerbied hè! Beest... beest: een eenhoorn is het. En hij is misschien nog de enige op de hele wereld. En alleszins de eenzaamste. Dus: respect hè.

ERIK : Skuus, Lisa!

BJORN : Maar hoe kan Jelle in 's hemelsnaam met zijn broek op zijn knieën en zijn plassertje nog...

ERIK : Hihhi! (*Staat op en gaat door het hart gluren.*)

LISA : Schei uit, Björn.

BJORN : Sneeuwt het nog, Erik?

ERIK : Alle sporen zijn weer onzichtbaar. Zelfs de onze. We kunnen opnieuw beginnen. Zelfs een sledehond vindt er zijn weg niet in terug. De vier windstreken zijn helemaal dichtgesneeuwd. (*plechtig*) De sneeuw valt nu in dikke donzige vlokken op de wereld neer en wast alles witter dan wit. Alle vlekken zijn er nu uit. Hoera, wat een pret voor die guit. Mooi hé? Ik was altijd goed in dichtten.

BJORN : Het is dus geen weer om een sledehond door te jagen. Zeg Jelle, we blijven nog even als je dat goedvindt. Het is beregezellig hier in je hut. Nietwaar, makkers?

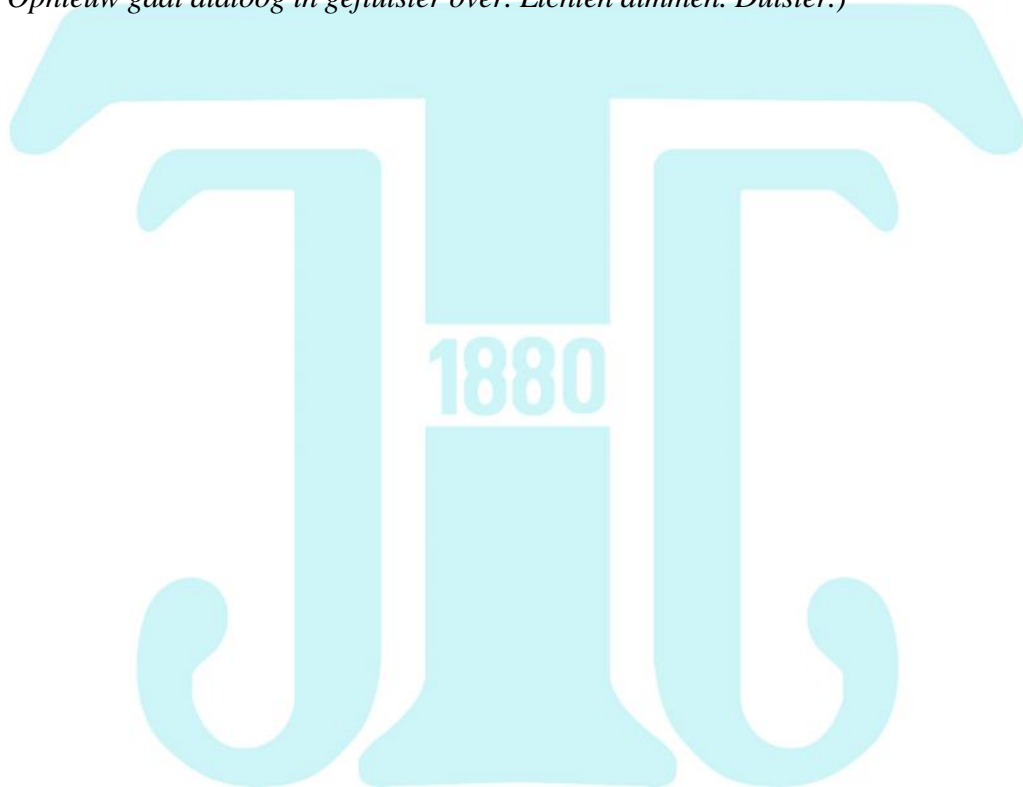
JELLE : Mijn hok is ook het uwe, dappere poolreizigers.

LISA : Enkel de eenhoorn vindt zijn weg terug in zo'n hondeweer. Oh, wat moet dat arme dier zich toch eenzaam voelen. Hoelang zou het geleden zijn dat hij nog eens werd geaaid, bijvoorbeeld?

BJORN : (*spottend, docerend*) Naar wij uit goede bron hebben vernomen, dateert de laatste aai die aan de eenhoorn werd gegeven uit 1913.

ERIK : Ik vraag me nu toch echt af of...

(Een plots hevig gieren van wind. Allen buigen zich naar het gasvuurtje toe. Opnieuw gaat dialoog in gefluister over. Lichten dimmen. Duister.)

III

(Drie poolreizigers verstart rond het vuurtje. Jelle gaat plassen. Als hij luidruchtig spoelt, en zich omdraait, zijn de drie verdwenen. Wind blaast sneeuw-papier-slierten weg, in een hoek van het hok zich ophopend. Jelle: metamorfose van poolplunje tot woestijnkleding, stijl sjeik. Hij hangt een grote gele zon aan de wand naast het hart. Wereldkaart blijft ook hangen. Hij 'bouwt' dan met enkele lagen WC-papier-slierten een woestijntent, waar hij gaat in zitten. De plee is zijn zitplaats; boven hem aan het spoelmechanisme zijn de slierten WC-papier in tentvorm gedrapeerd. WC-deur wordt voorzichtig geopend. Komt binnen: Lawrence of Arabia - tevens woestijnkleding.)

JELLE : *(uit diep gepeins opverend)* Lawrence!

LAWRENCE : Jelle! *(Ze omhelzen elkaar hartelijk)* U hier aan te treffen, oh dappere jonge woestijnvos! Na zovele reizen in het hoofd.

JELLE : Mijn hart, Lawrence van Arabië, wipt als een jojo in mijn borstkas op en neer. Wees welkom in mijn woestijntent.

LAWRENCE : *(verbaasd)* Tiens, geen ronde tent, mijn vriend? Zoals gebruikelijk?

JELLE : Euh... nee... Geen euh... geen ronde.

LAWRENCE : *(Neemt een klapstoeltje van bij het gasvuur van daarstraks en komt tegenover Jelle zitten.)* Even een kwartier uitblazen. Oef. Ik reisde vele halve en volle manen en zandstormen lang. Hier buiten uw tent doet mijn kameel zich te goed aan...

JELLE : ... aan de woestijntulpen hè. Daar zal hij van opkikkeren, uw kameel. Het is eten en drinken tegelijk. Een wolkje ochtenddauw, een vleugje zonneparfum, een scheutje poezepis, dit alles dooreengehutseld door een... een...

LAWRENCE : ... een zandstormpje, vriend Jelle, als ik zo vrij mag zijn ook even in te vullen? Een wolk van een zandstormpje?

JELLE : Ja, dat is het. Euh... volgde u toevallig niet de sporen in het woestijnzand, Lawrence? Ziet u, ik ben de heuvels overgetrokken op zoek naar mijn eenhoorn. Hij vrat al mijn opoes tulpen op.

LAWRENCE : Dat klopt, Jelle. Hoe zou ik hier anders geraakt zijn? Maar sinds de vorige zandstorm zijn alle verdere sporen uitgewist. Zelfs de routes die de karavanen volgen, zijn niet meer terug te vinden. Enkel het gehuil van wilde woestijnhonden